

SAINS SPM

DEFINISI SECARA OPERASI

KERTAS 2 BAHAGIAN A

• **CIKGU SYAHIDA BINTI OMAR** •

SMA SAADAH AL DINIAH AL ISLAMIAH

• **CIKGU EYLIA BINTI MUSTAFA** •

SEKOLAH MENENGAH KEBANGSAAN SYED AHMAD

DEFINISI SECARA OPERASI

KADAR DENYUTAN NADI

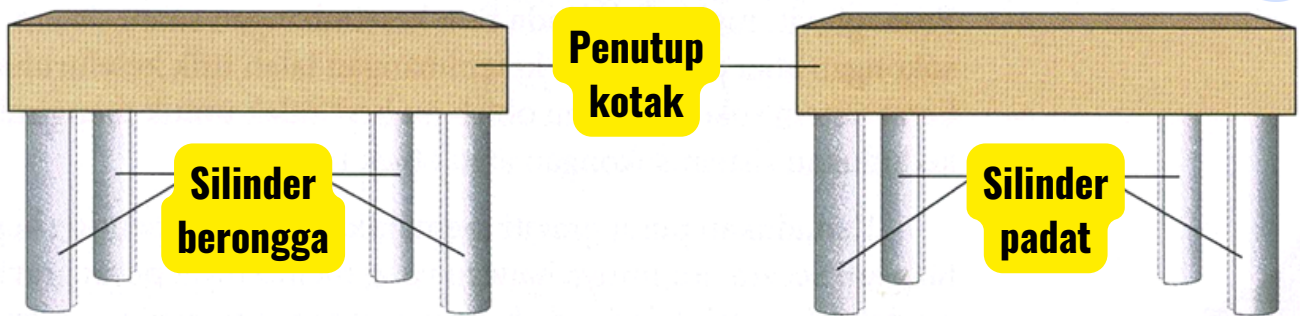
Jenis aktiviti fizikal	Bilangan denyutan nadi seminit (bpm)
 Berjalan	90
 Berlari	110

Kadar denyutan nadi ialah **ukuran** yang ditunjukkan oleh **bilangan denyutan nadi seminit** selepas melakukan aktiviti fizikal.

DEFINISI SECARA OPERASI

SILINDER BERONGGA DAN SILINDER PADAT

Jenis silinder	Bilangan buku teks yang boleh disokong
Berongga	52
Padat	35

- **Silinder berongga** ialah **bahan** yang boleh menyokong lebih banyak buku teks apabila buku teks diletakkan di atas penutup kotak.
- **Silinder padat** ialah **bahan** yang boleh menyokong kurang buku teks apabila buku teks diletakkan di atas penutup kotak.
- **Kekuatan silinder** ialah **sifat/ciri** yang ditunjukkan oleh **bilangan buku teks yang boleh disokong** apabila buku teks diletakkan di atas penutup kotak sehingga silinder bengkok.

DEFINISI SECARA OPERASI

PERTUMBUHAN TUMBUHAN

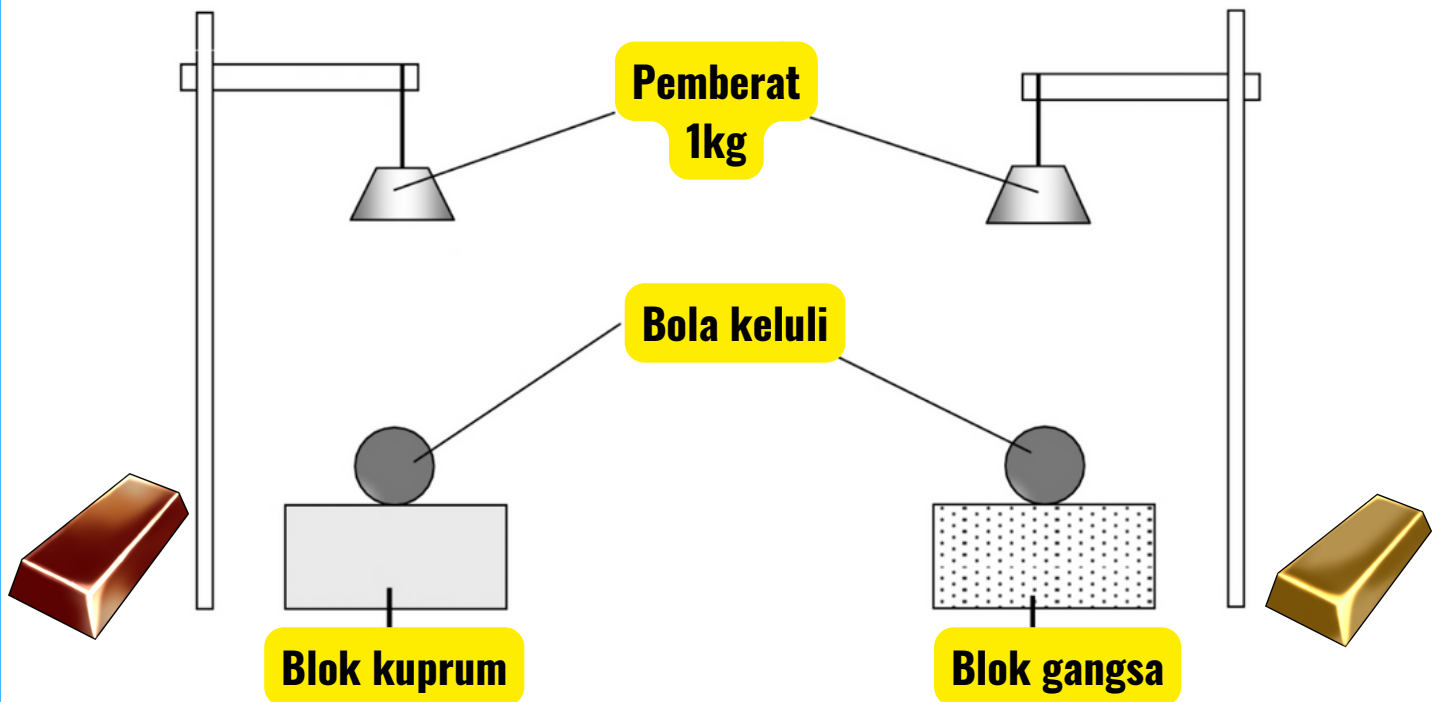
Masa (Hari)	Ketinggian anak benih
1	2
2	5
3	8
4	12
5	13
6	15
7	16

- **Pertumbuhan tumbuhan** ialah
- **proses** yang ditunjukkan oleh
- **ketinggian anak benih yang bertambah**
- **apabila diukur setiap hari selama tujuh hari.**

DEFINISI SECARA OPERASI

ALOI DAN LOGAM TULEN (KEKERASAN)

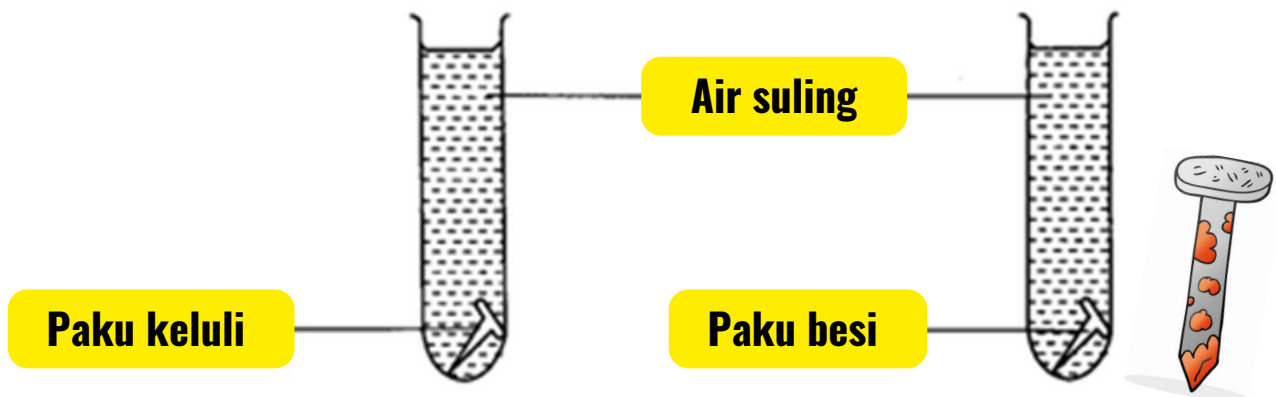

Jenis blok	Diameter lekukan (cm)
Kuprum	3.5
Gangsa	1.5

- **Aloi** ialah **bahan** yang menghasilkan **diameter lekukan yang lebih kecil** apabila pemberat dijatuhkan ke atas bola keluli yang berada di atasnya.
- **Logam tulen** ialah **bahan** yang menghasilkan **diameter lekukan yang lebih besar** apabila pemberat dijatuhkan ke atas bola keluli yang berada di atasnya.

DEFINISI SECARA OPERASI

ALOI DAN LOGAM TULEN (KETAHANAN TERHADAP KAKISAN)

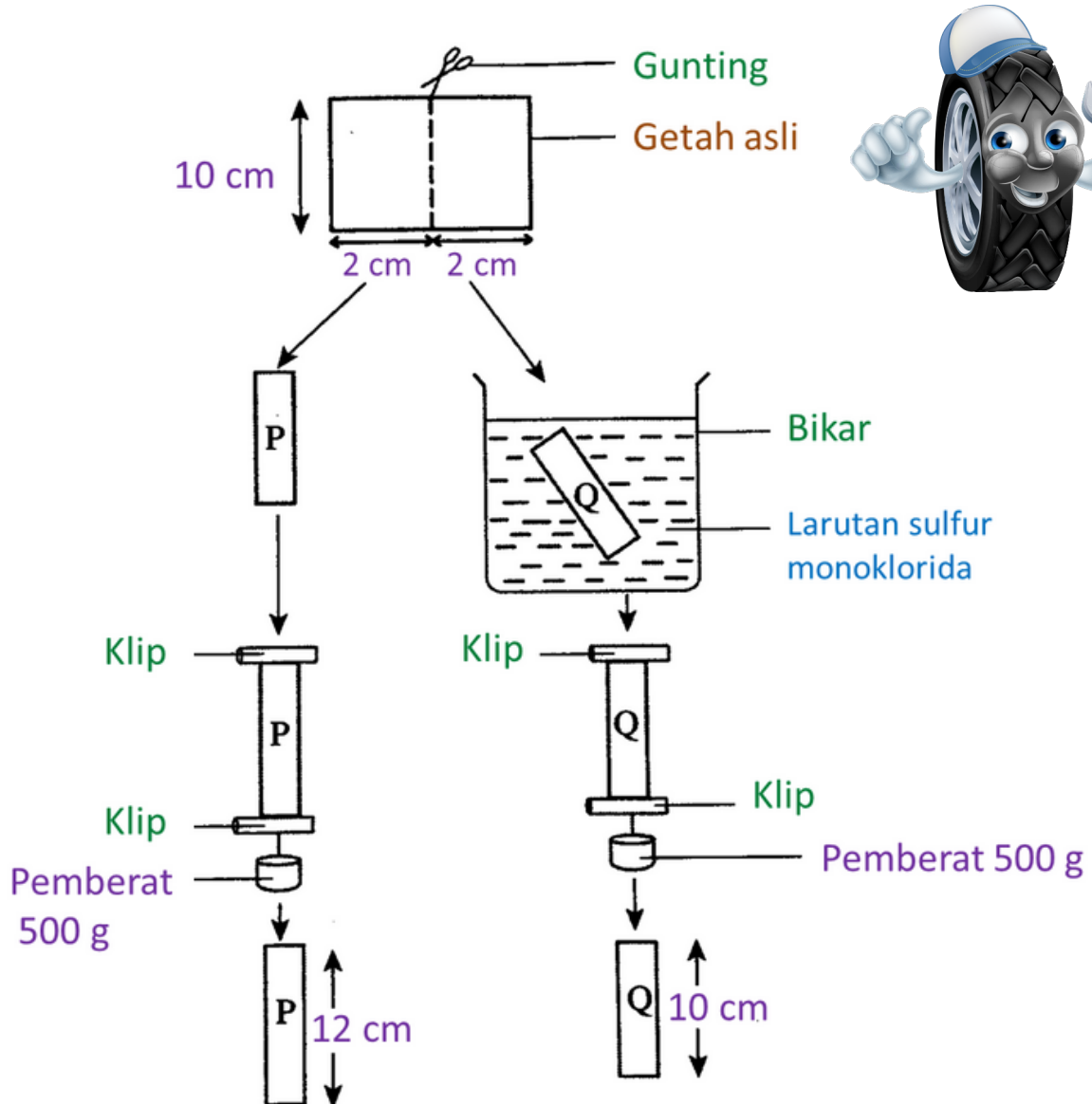
Jenis paku	Perubahan warna pada paku selepas 3 hari
Paku besi	Warna berubah
Paku Keluli	Warna tidak berubah

- **Aloi** ialah **bahan** yang menyebabkan **paku tidak berubah warna** apabila direndam di dalam air suling selama 3 hari.

- **Logam tulen** ialah **bahan** yang menyebabkan **paku berubah warna** apabila direndam di dalam air suling selama 3 hari.

DEFINISI SECARA OPERASI

GETAH ASLI DAN GETAH TERVULKAN

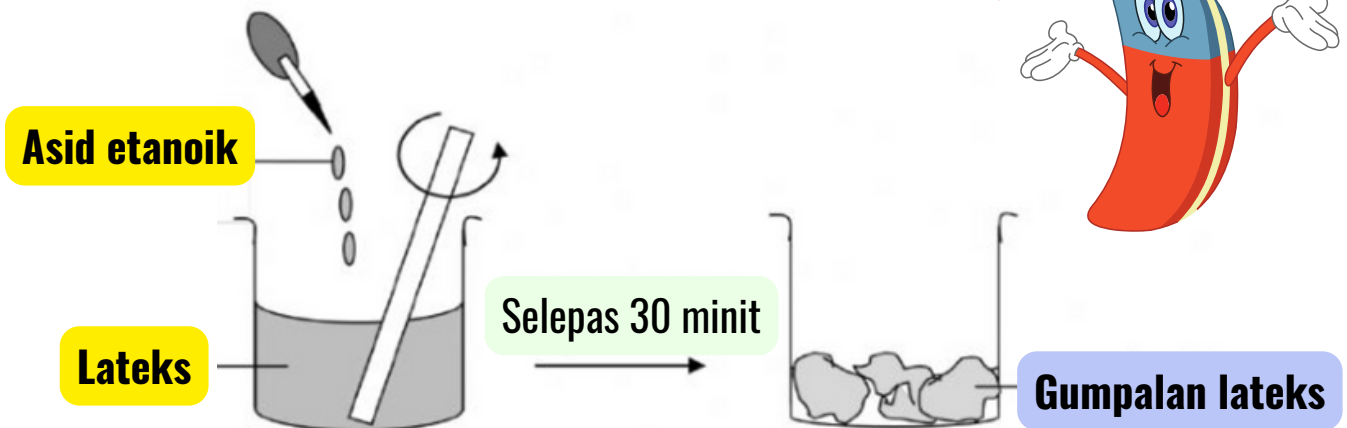
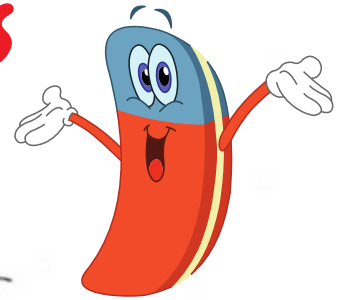

- **Getah asli** ialah **bahan** yang **tidak kembali ke panjang asal** selepas pemberat dialihkan.

- **Getah tervulkan** ialah **bahan** yang **kembali ke panjang asal** selepas pemberat dialihkan.

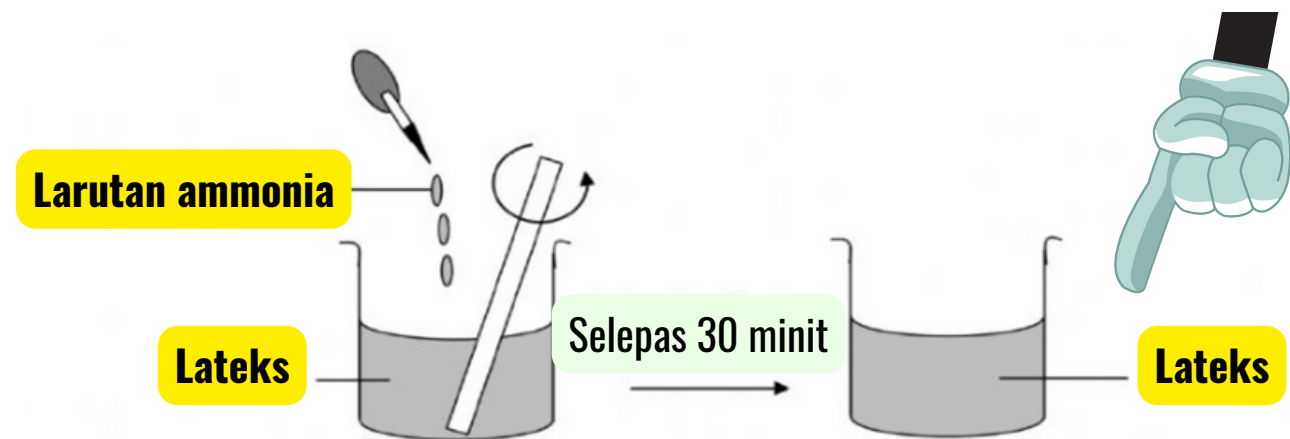
DEFINISI SECARA OPERASI

PENGGUMPALAN LATEKS

- **Lateks** ialah **bahan** yang bertukar menjadi **gumpalan/pepejal** selepas 30 minit dicampurkan dengan **asid**.

- **Asid** ialah **bahan** yang **menggumpalkan lateks** selepas 30 minit dicampurkan.

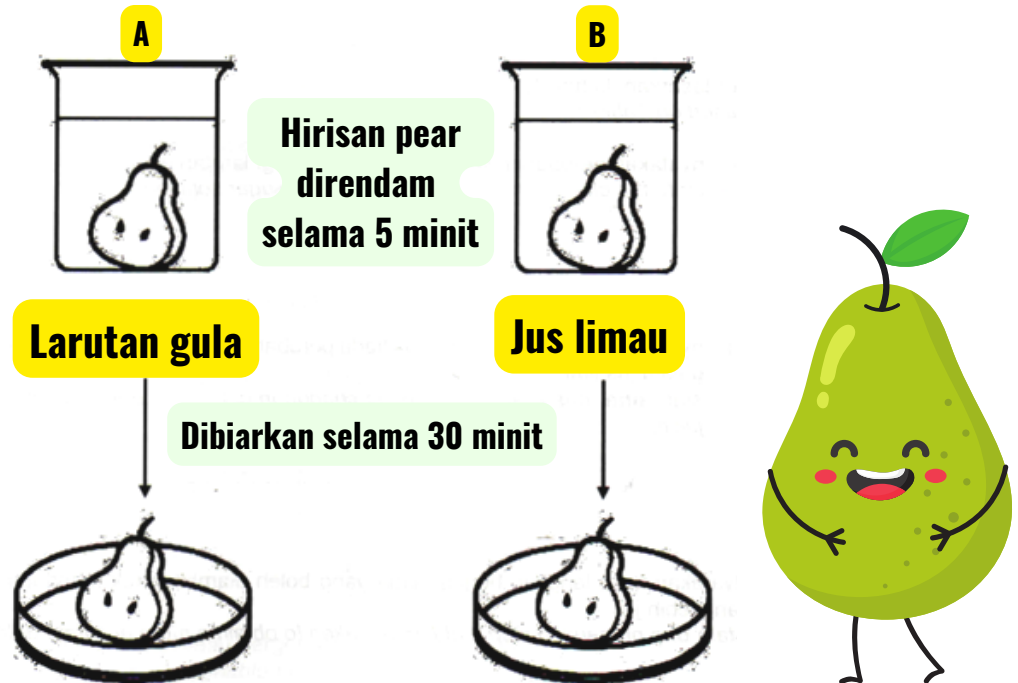

- **Lateks** ialah **bahan** yang **kekal cair** selepas 30 minit dicampurkan dengan **larutan ammonia**.

- **Alkali** ialah **bahan** yang **tidak menggumpalkan lateks** selepas 30 minit dicampurkan.

DEFINISI SECARA OPERASI

PENGOKSIDAN DAN BAHAN ANTIOKSIDAN

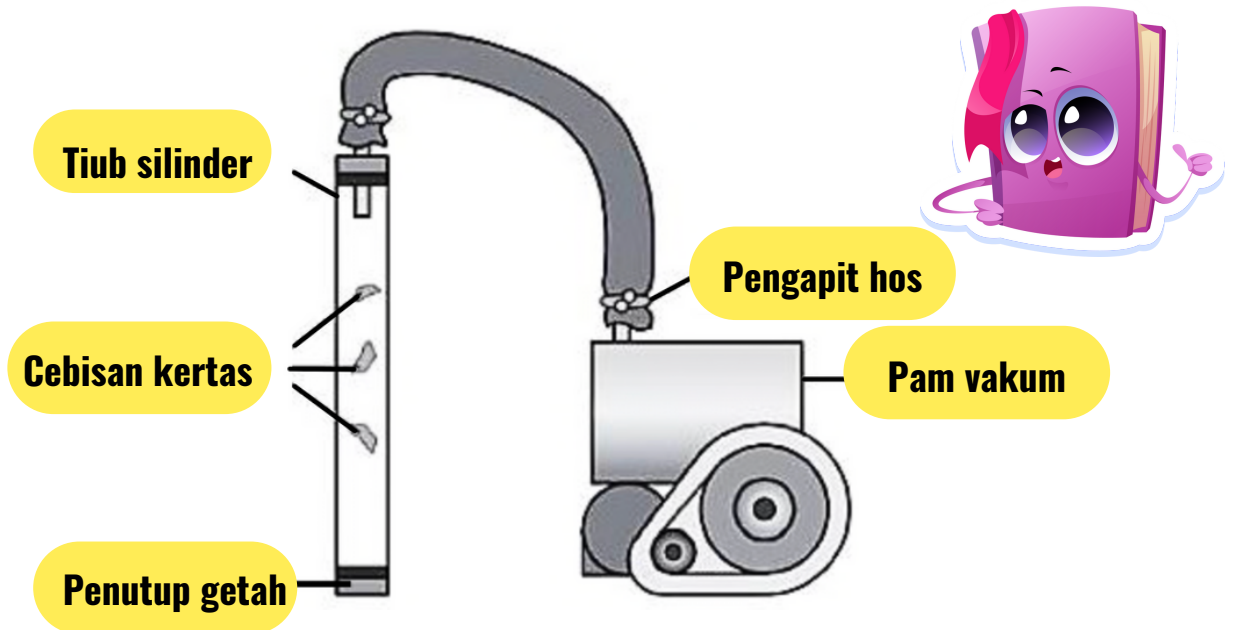
Jenis larutan	Perubahan warna hirisan pear
Larutan gula	Perang
Jus limau	Tiada perubahan

Pengoksidaan ialah proses yang menghasilkan warna perang pada hirisan pear selepas direndam selama lima minut di dalam larutan gula dan dibiarkan terdedah di udara selama 30 minut.

Bahan antioksidan ialah bahan yang menyebabkan hirisan pear tidak berubah warna selepas direndam selama lima minut di dalam jus limau dan dibiarkan terdedah di udara selama 30 minut.

DEFINISI SECARA OPERASI

JATUH BEBAS DAN BUKAN JATUH BEBAS

Kehadiran udara	Masa yang diambil untuk cebisan kertas jatuh ke atas penutup getah (s)
Ada	10
Tiada	5

- **Jatuh bebas** ialah **gerakan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk cebisan kertas jatuh ke atas penutup getah lebih cepat apabila cebisan kertas diletakkan di dalam tiub silinder yang tiada udara/divakumkan.

- **Bukan jatuh bebas** ialah **gerakan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk cebisan kertas jatuh ke atas penutup getah lebih lama apabila cebisan kertas diletakkan di dalam tiub silinder yang ada udara.

DEFINISI SECARA OPERASI

JATUH BEBAS DAN BUKAN JATUH BEBAS

Bola ping pong

Pam vakum

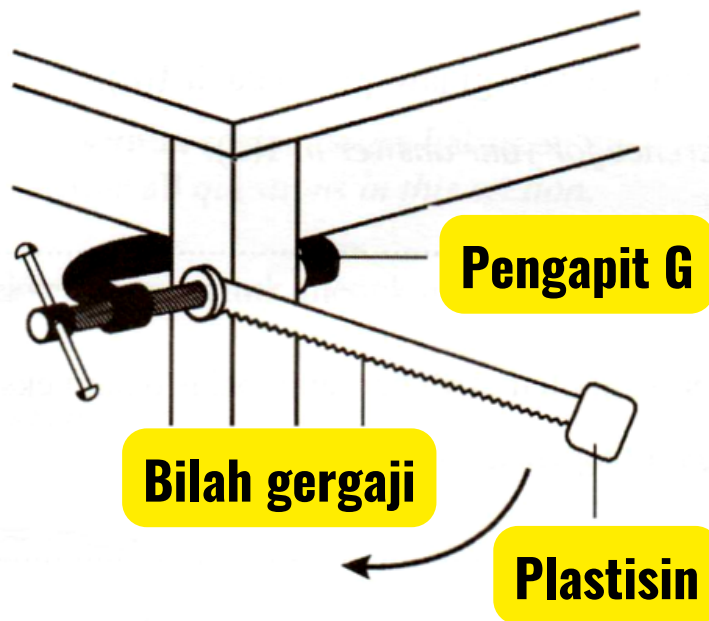
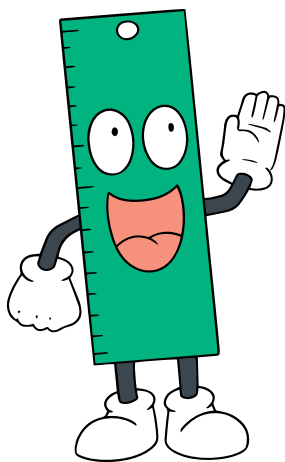
Keadaan tiub pam vakum	Masa yang diambil untuk bola ping pong jatuh ke dasar (s)
Ada udara	9
Tiada udara (vakum)	3

- **Jatuh bebas** ialah **gerakan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk bola ping pong jatuh ke dasar lebih cepat apabila bola ping pong diletakkan di dalam tiub yang tiada udara (vakum).

- **Bukan jatuh bebas** ialah **gerakan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk bola ping pong jatuh ke dasar lebih lama apabila bola ping pong diletakkan di dalam tiub yang ada udara.

DEFINISI SECARA OPERASI

INERSIA

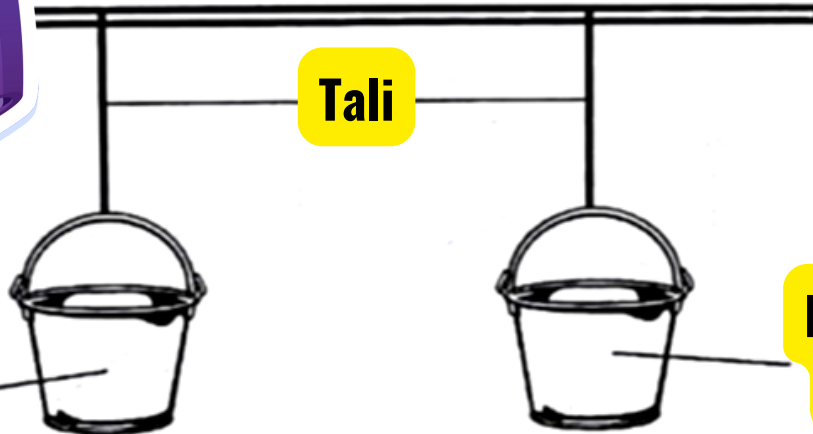
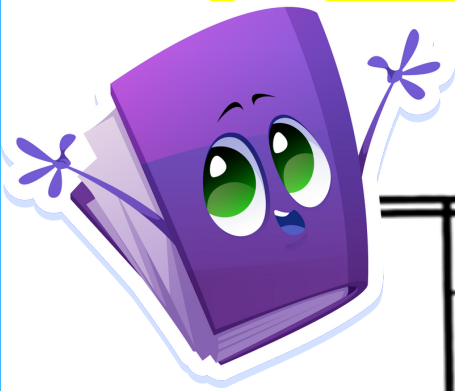

Jisim plastisin (g)	30	40	50	60	70
Masa untuk 10 ayunan (s)	15	20	25	35	45

- **Inersia** ialah keadaan yang ditunjukkan oleh masa untuk 10 ayunan apabila plastisin dilekatkan pada bilah gergaji dan diayun.

DEFINISI SECARA OPERASI

INERSIA

Baldi berisi
air 1 liter

Baldi berisi
air 3 liter

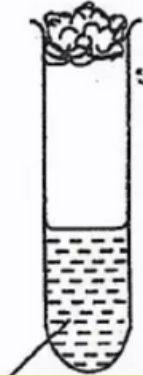
Isipadu air	Masa yang diambil untuk baldi berhenti berayun (s)
1 liter	50
3 liter	150

- **Inersia** ialah keadaan yang ditunjukkan oleh masa yang diambil untuk baldi berhenti berayun selepas baldi ditolak.

DEFINISI SECARA OPERASI

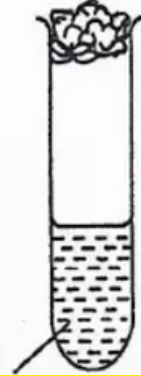
BAKTERIA DAN PERTUMBUHAN BAKTERIA

P (5°C)

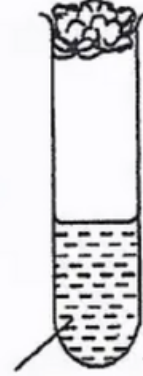
Bubur nutrisi + kultur bakteri

Q (70°C)

Bubur nutrisi + kultur bakteri

R (37°C)

Bubur nutrisi + kultur bakteri

Tabung uji	Suhu (C)	Kekeruhan bubur nutrisi
p	5	Kurang keruh
Q	70	Kurang keruh
R	37	Sangat keruh

- **Bakteria** ialah mikroorganisma yang menyebabkan bubur nutrisi sangat keruh apabila dibiarkan pada suhu 37°C

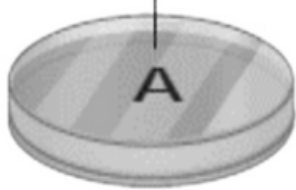
- **Bakteria** ialah mikroorganisma yang menyebabkan bubur nutrisi kurang keruh apabila dibiarkan pada suhu 5°C / 70°C

- **Pertumbuhan bakteri** ialah proses yang menyebabkan bubur nutrisi sangat keruh apabila dibiarkan pada suhu 37°C

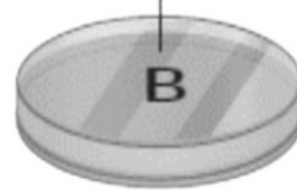
DEFINISI SECARA OPERASI

PERTUMBUHAN BAKTERIA

Larutan kultur bakteria
Bacillus sp. dan agar-agar
nutrien steril

Larutan kultur bakteria
Bacillus sp. dan agar-agar
tanpa nutrien steril

Kehadiran nutrien	Bilangan tompok putih
Ada	5
Tiada	0

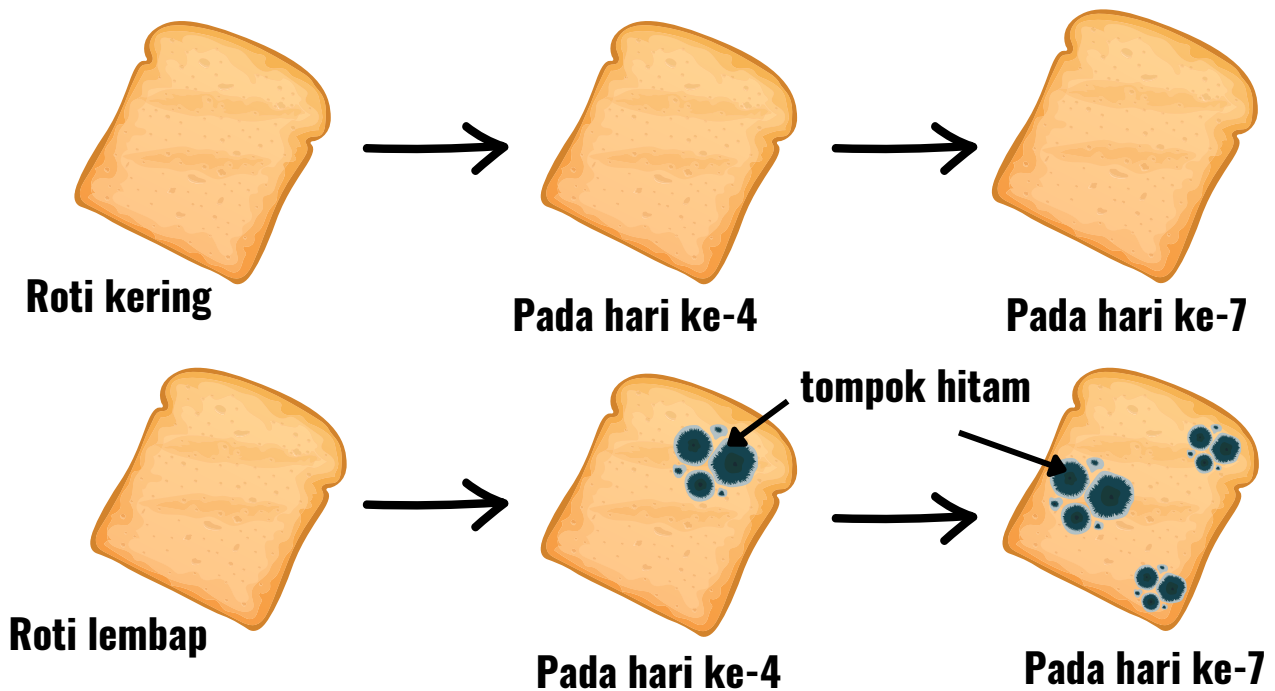
- **Pertumbuhan bakteria** ialah **proses** yang menghasilkan **tompok putih** apabila larutan kultur bakteria *Bacillus* sp. dimasukkan ke dalam
- agar-agar nutrien steril.

- **Agar-agar nutrien steril** ialah **bahan** yang menghasilkan **tompok putih** apabila larutan kultur bakteria *Bacillus* sp. dimasukkan ke dalamnya.

- **Agar-agar tanpa nutrien steril** ialah **bahan** yang **tidak** menghasilkan **tompok putih** apabila larutan kultur bakteria *Bacillus* sp. dimasukkan ke dalamnya.

DEFINISI SECARA OPERASI

FUNGI DAN PERTUMBUHAN FUNGI

- **Fungi** ialah mikroorganisma yang menghasilkan tompok hitam apabila roti lembap dibiarkan selama empat hari

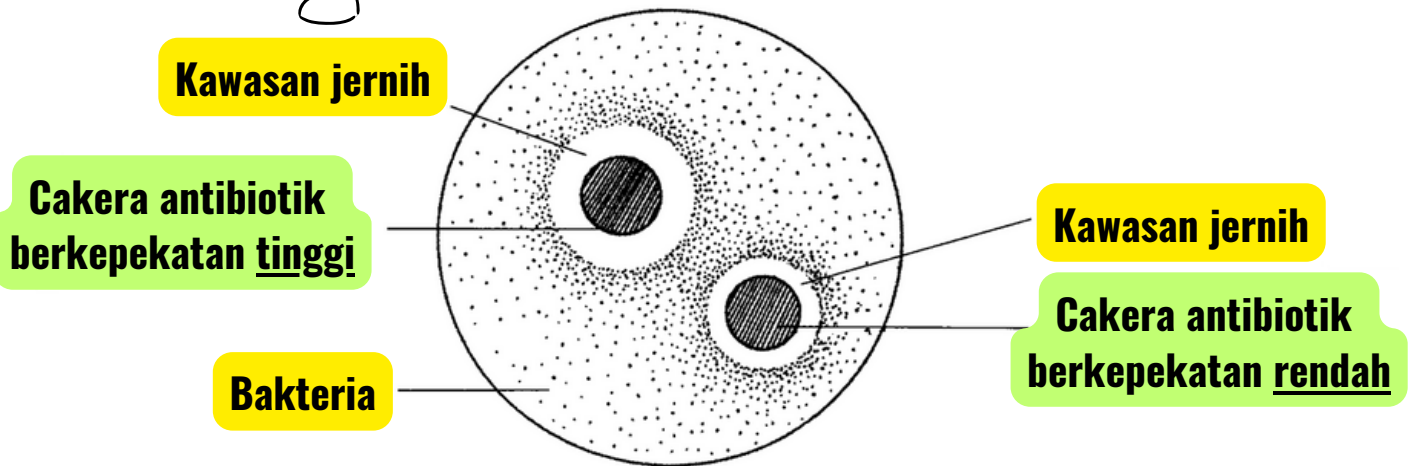
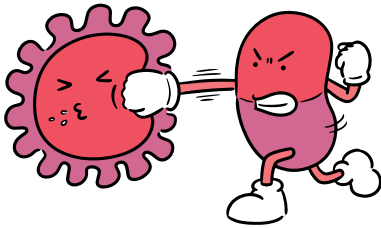
- **Fungi** ialah mikroorganisma yang menghasilkan tompok hitam apabila roti lembap dibiarkan selama tujuh hari

- **Pertumbuhan fungi** ialah proses yang menghasilkan tompok hitam apabila roti lembap dibiarkan selama empat hari

- **Pertumbuhan fungi** ialah proses yang menghasilkan tompok hitam apabila roti lembap dibiarkan selama tujuh hari

DEFINISI SECARA OPERASI

ANTIBIOTIK

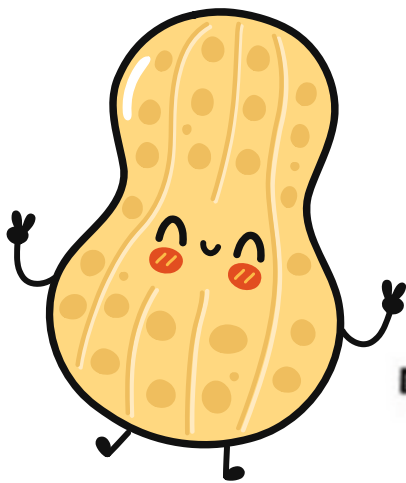
- **Antibiotik** ialah **bahan** yang menghasilkan
- **kawasan jernih** apabila diletakkan di atas
- agar-agar nutrien yang mengandung **bakteria**.

- **Antibiotik berkepekatan tinggi**
- ialah **bahan** yang menghasilkan
- **kawasan jernih yang lebih besar**
- apabila diletakkan di atas agar-agar nutrien
- yang mengandung **bakteria**.

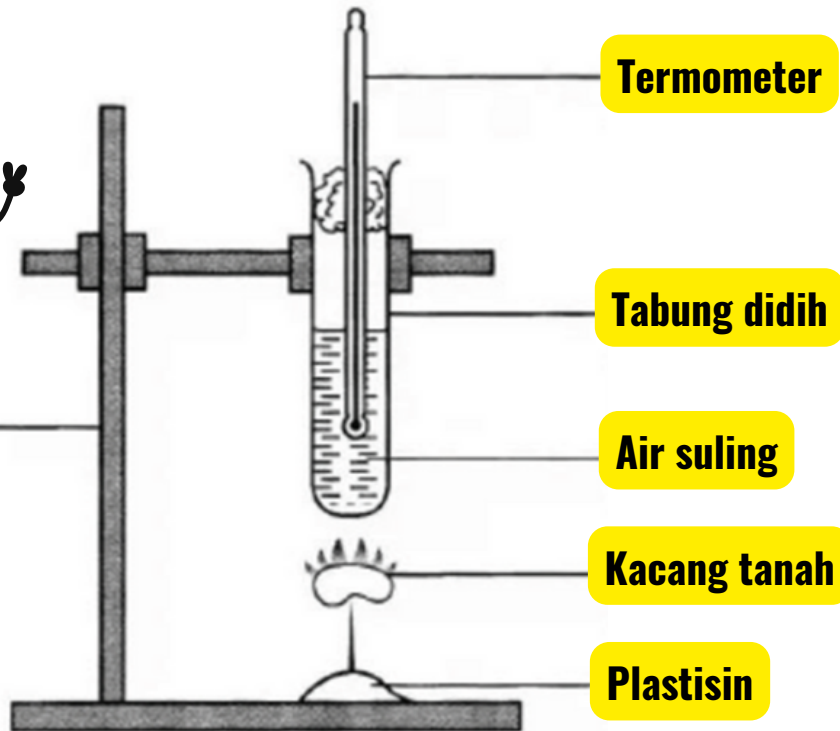
- **Antibiotik berkepekatan rendah**
- ialah **bahan** yang menghasilkan
- **kawasan jernih yang lebih kecil**
- apabila diletakkan di atas agar-agar nutrien
- yang mengandung **bakteria**.

DEFINISI SECARA OPERASI

NILAI KALORI

Kaki retort

Termometer

Tabung didih

Air suling

Kacang tanah

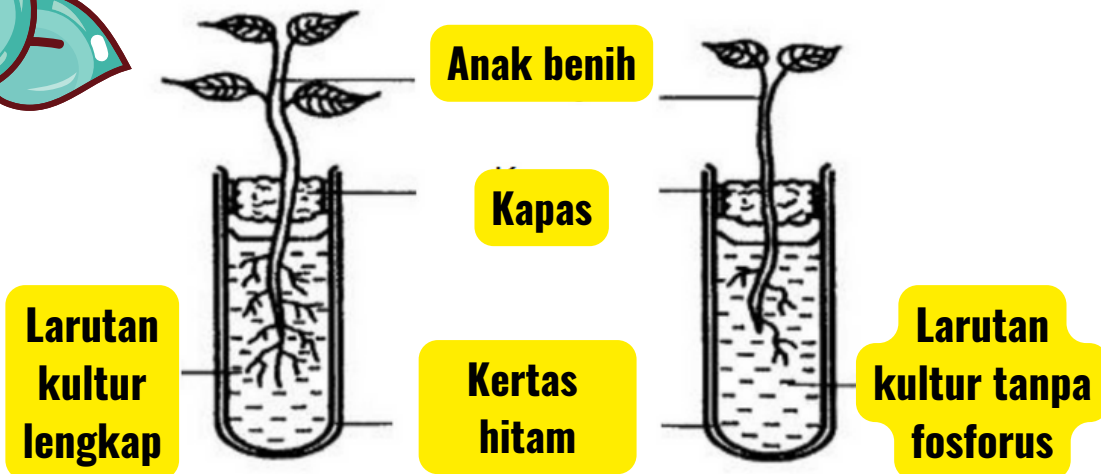
Plastisin

Sampel makanan	Jisim sampel makanan (g)	Suhu awal air (°C)	Suhu akhir air (°C)
Kacang gajus	1.00	28	76
Kacang tanah	0.55	28	90

- Nilai kalori ialah nilai yang ditunjukkan oleh kenaikan suhu air apabila sampel makanan dibakar dengan lengkap

DEFINISI SECARA OPERASI

LARUTAN KULTUR DAN PERTUMBUHAN TUMBUHAN

- **Larutan kultur lengkap** ialah bahan yang menghasilkan akar / daun yang banyak apabila anak benih dimasukkan ke dalamnya.

- **Larutan kultur tanpa fosforus** ialah bahan yang menghasilkan akar / daun yang sedikit apabila anak benih dimasukkan ke dalamnya.

- **Pertumbuhan tumbuhan** ialah proses yang menghasilkan akar / daun apabila anak benih dimasukkan ke larutan kultur.

DEFINISI SECARA OPERASI

LARUTAN KULTUR

Jenis larutan	Keadaan daun anak benih
Larutan kultur lengkap	Berwarna hijau
Larutan kultur tanpa nitrogen	Berwarna kuning
Larutan kultur tanpa kalium	Mempunyai tompok perang

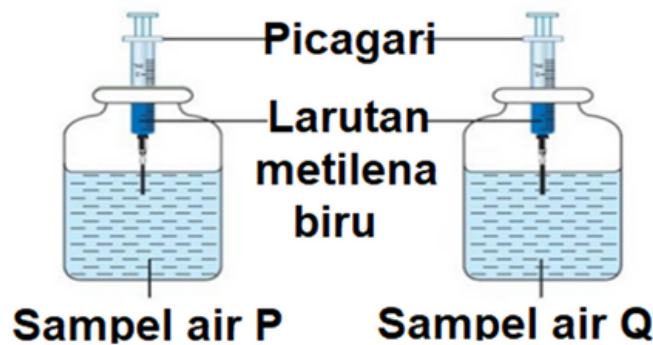
- **Larutan kultur lengkap** ialah **bahan** yang menghasilkan **daun berwarna hijau** apabila anak benih dimasukkan ke dalamnya.

- **Larutan kultur tanpa nitrogen** ialah **bahan** yang menghasilkan **daun berwarna kuning** apabila anak benih dimasukkan ke dalamnya.

- **Larutan kultur tanpa kalium** ialah **bahan** yang menghasilkan **daun yang mempunyai tompok perang** apabila anak benih dimasukkan ke dalamnya.

DEFINISI SECARA OPERASI

AIR TERCEMAR DAN AIR KURANG TERCEMAR

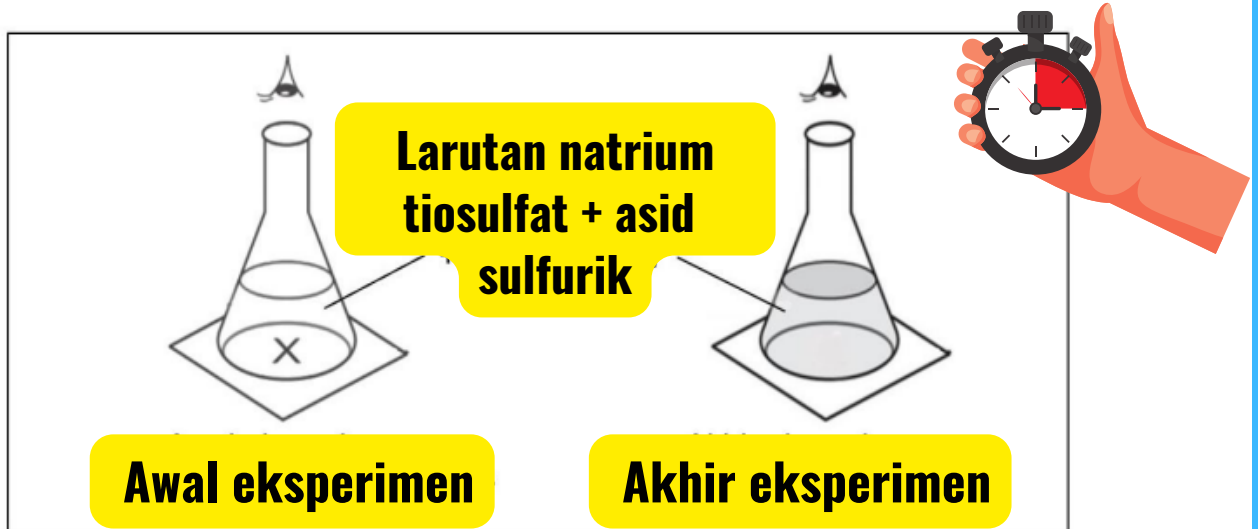
Sampel air	Masa yang diambil untuk warna larutan metilena biru luntur (minit)
P	10
Q	15

- **Air kurang tercemar** ialah **bahan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk warna biru luntur lebih lama apabila larutan metilena biru dimasukkan ke dalam sampel air.

- **Air tercemar** ialah **bahan** yang menyebabkan masa yang diambil untuk warna biru luntur lebih cepat apabila larutan metilena biru dimasukkan ke dalam sampel air.

DEFINISI SECARA OPERASI

KADAR TINDAK BALAS

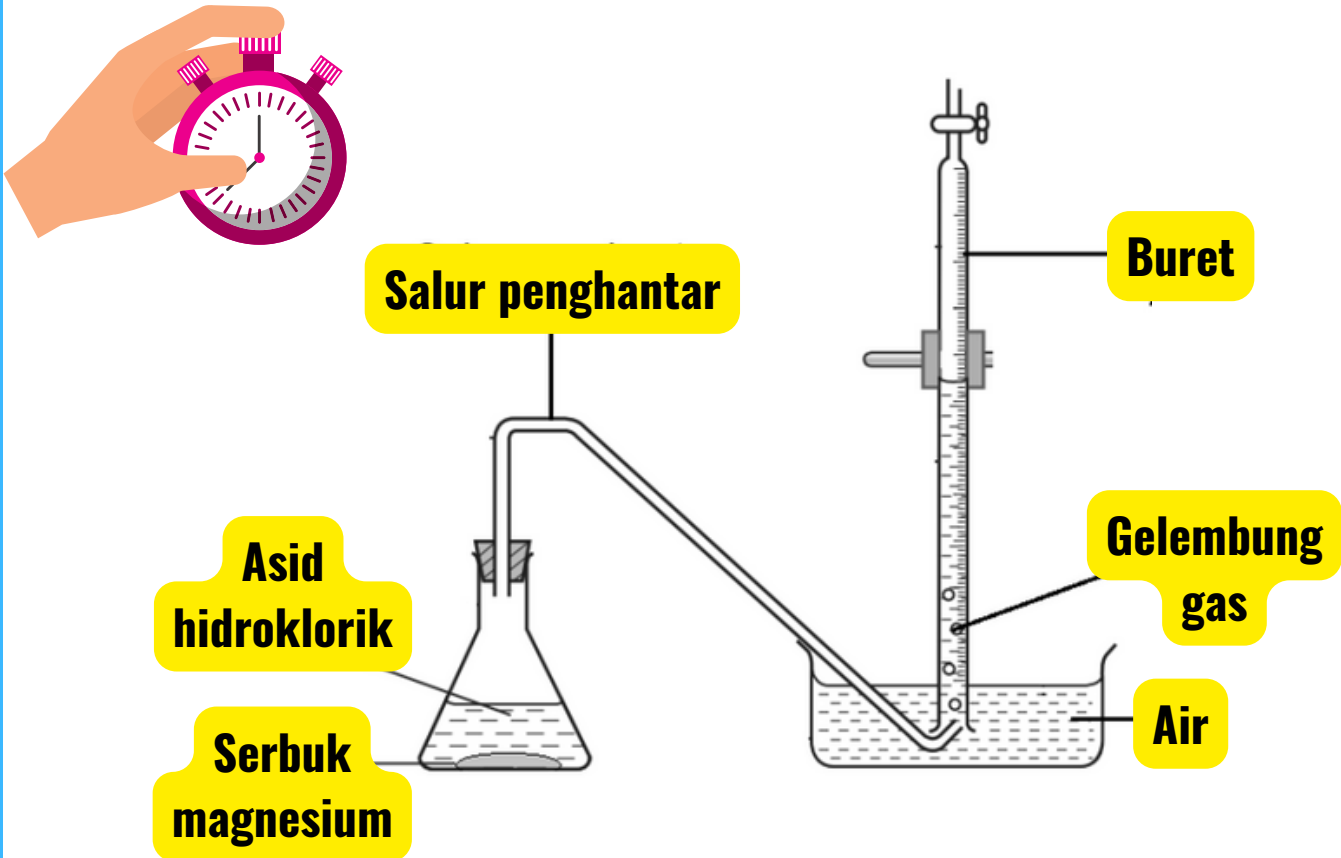

Kepekatan larutan natrium tiosulfat (mol dm^{-3})	0.20	0.16	0.12	0.08	0.04
Masa yang diambil untuk tanda 'X' tidak kelihatan (s)	20	23	32	46	96

- **Kadar tindak balas** ialah
- **ukuran/bacaan/nilai/kadar** yang ditunjukkan oleh
- **masa yang diambil untuk tanda 'X' tidak kelihatan** apabila natrium tiosulfat bertindak balas dengan asid sulfurik.

DEFINISI SECARA OPERASI

KADAR TINDAK BALAS

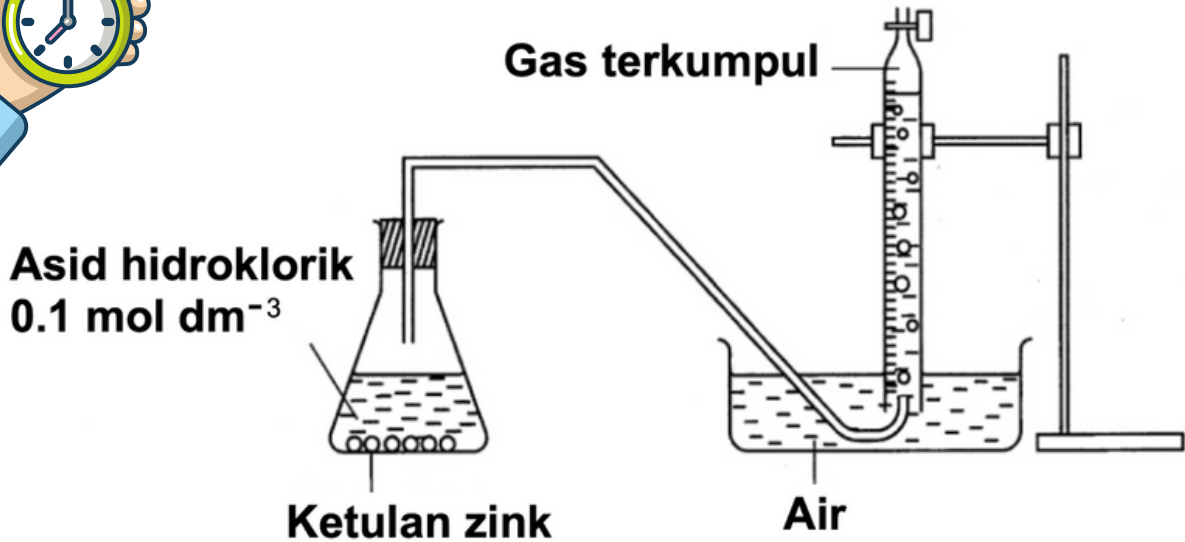

Kepekatan asid hidroklorik (mol dm ⁻³)	0.20	0.16	0.12	0.08	0.04
Masa yang diambil untuk magnesium bertindak balas lengkap (s)	16.5	20.0	25.0	33.3	50.0

- **Kadar tindak balas** ialah
- **ukuran/bacaan/nilai/kadar** yang ditunjukkan oleh
- **masa yang diambil untuk magnesium bertindak**
- **balas lengkap** apabila serbuk magnesium
- **bertindak balas dengan asid hidroklorik.**

DEFINISI SECARA OPERASI

KADAR TINDAK BALAS

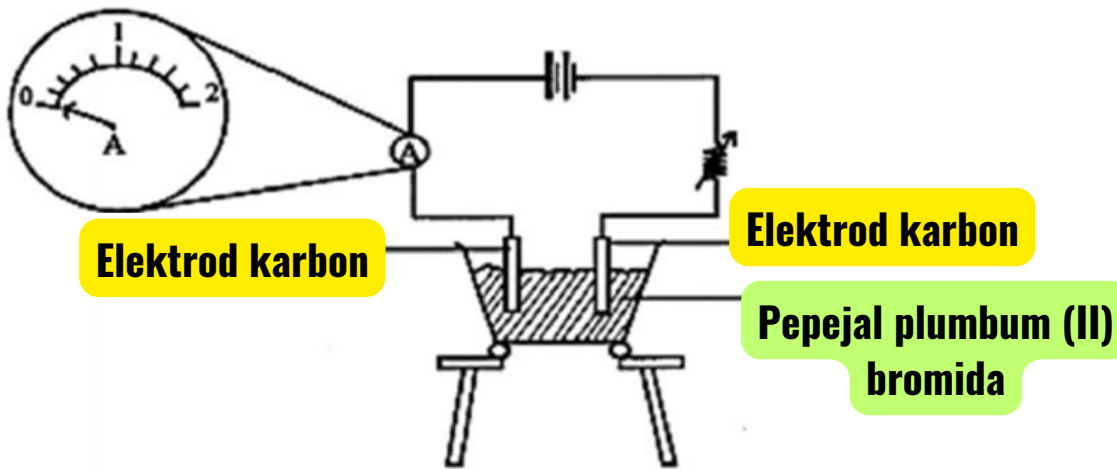

Bahan	Isipadu gas (cm ³)
Ketulan zink	10
Serbuk zink	21

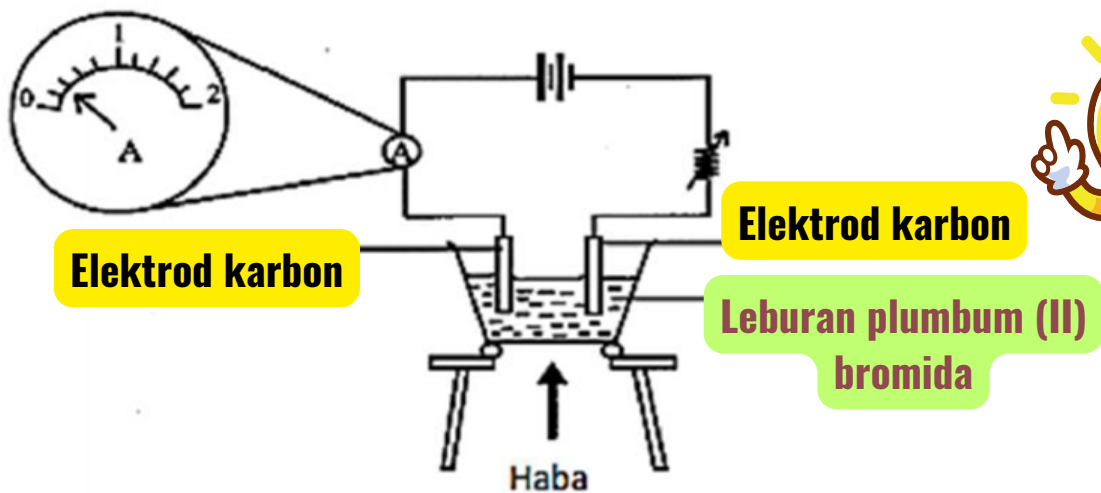
- **Kadar tindak balas** ialah
- **ukuran/bacaan/nilai/kadar** yang ditunjukkan
- **oleh isipadu gas yang dihasilkan per unit masa**
- **apabila zink bertindak balas dengan asid hidroklorik.**

DEFINISI SECARA OPERASI

BAHAN ION

Rajah 3.1

Haba
Rajah 3.2

- **Bahan ion** ialah **bahan** yang menyebabkan **jarum ammeter terpesong** apabila plumbum (II) bromida dalam keadaan leburan disambung dengan litar elektrik.

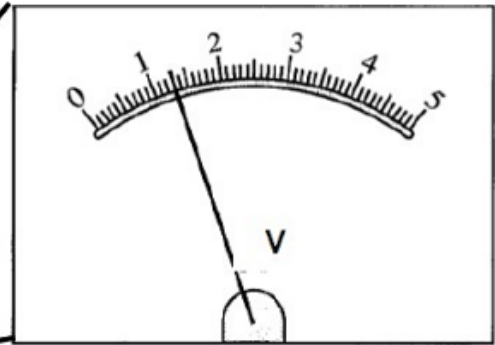
- **Bahan ion** ialah **bahan** yang menyebabkan **jarum ammeter tidak terpesong** apabila plumbum (II) bromida dalam keadaan pepejal disambung dengan litar elektrik.

DEFINISI SECARA OPERASI

SEL KIMIA

Voltmeter

Magnesium

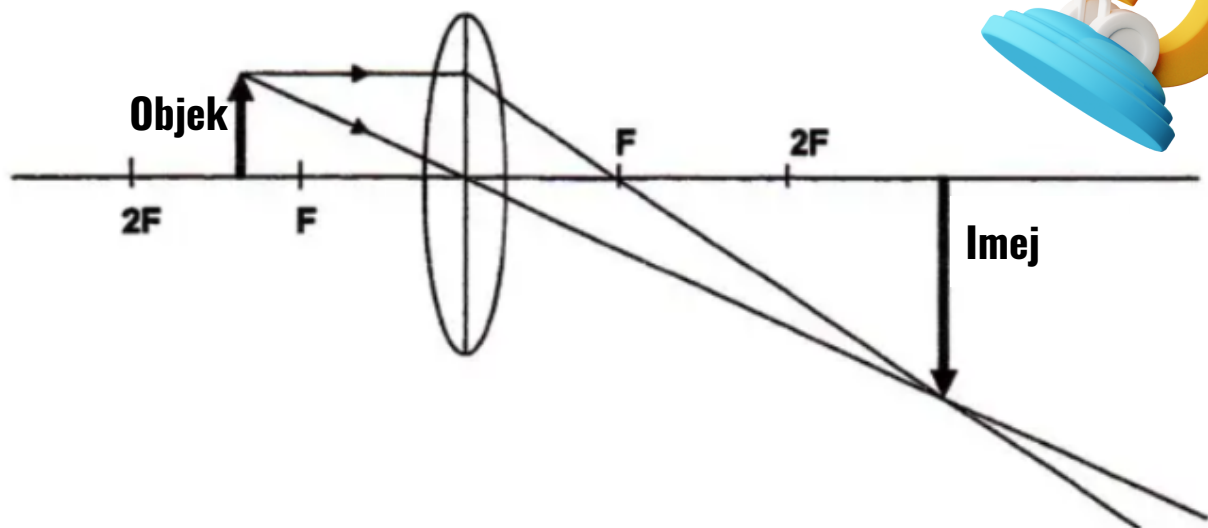
Kuprum

Larutan natrium klorida

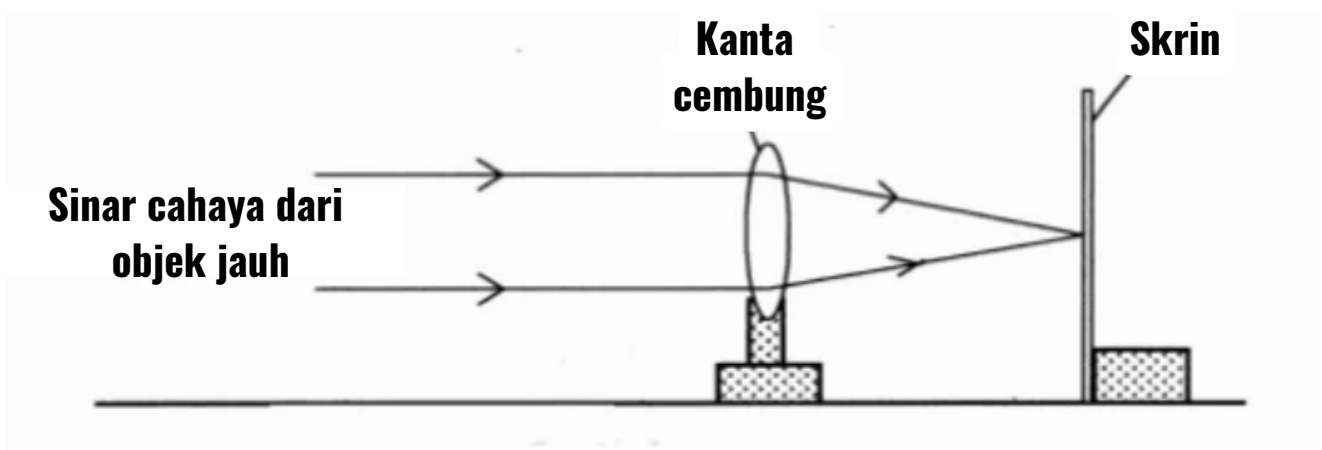
Sel kimia ialah **bahan** yang menyebabkan **jarum voltmeter terpesong** apabila dua pasangan logam berbeza yang disambungkan dalam litar direndamkan ke dalam elektrolit.

Sel kimia ialah **bahan** yang menyebabkan **jarum voltmeter terpesong** apabila pasangan logam magnesium dan kuprum yang disambungkan dalam litar direndamkan ke dalam larutan natrium klorida.

DEFINISI SECARA OPERASI KANTA DAN PANJANG FOKUS

Kanta cembung ialah kanta/alat yang menghasilkan imej songsang apabila sinar cahaya melalui titik fokus dan pusat kanta.

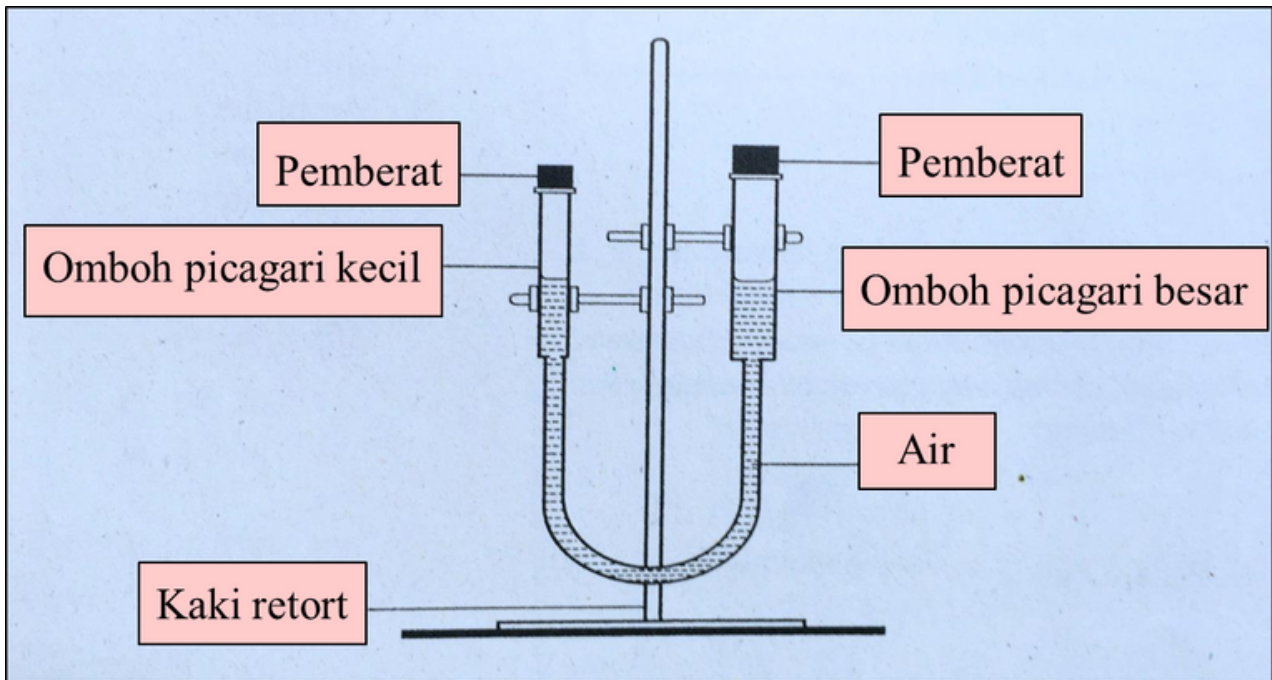

Panjang fokus ialah ukuran/jarak di antara pusat kanta dengan skrin apabila sinar cahaya dari objek jauh melalui kanta cembung.

DEFINISI SECARA OPERASI

PRINSIP PASCAL

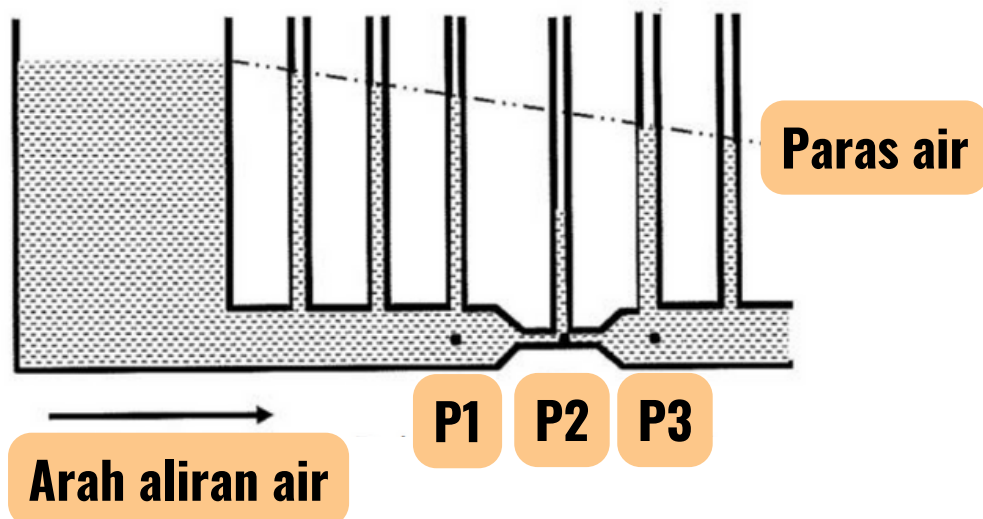

- **Prinsip Pascal** ialah prinsip yang menghasilkan paras air yang sama di dalam tiub apabila pemberat diletakkan di atas picagari kecil dan picagari besar.

DEFINISI SECARA OPERASI

PRINSIP BERNOULLI

- **Prinsip Bernoulli** ialah prinsip yang ditunjukkan oleh perbezaan paras air dalam tiub apabila air dialirkan dengan halaju yang berbeza.
- **Prinsip Bernoulli** ialah prinsip yang menyebabkan paras air tinggi dalam tiub apabila air dialirkan dengan halaju yang rendah.
- **Prinsip Bernoulli** ialah prinsip yang menyebabkan paras air rendah dalam tiub apabila air dialirkan dengan halaju yang tinggi.

SEMOGA

BERJAYA